

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр
«Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора ННЦ «ІГА імені
О.Н. Соколовського»

Святослав БАЛЮК

“ ___ ” _____ 2022 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Схвалено рішенням Вченої ради
ННЦ «ІГА імені
О.Н. Соколовського»
від « 20 » квітня 2022 р.,
протокол № 5

Введено у дію наказом директора
№ 26 від 21.04.2022 року

Програму розглянуто та затверджено на засіданні груп забезпечення спеціальностей 201 Агрономія та 091 Біологія

Керівник групи забезпечення спеціальності 091 Біологія, гарант ОНП «Біологія»

_____ Микола МІРОШНИЧЕНКО

Керівник групи забезпечення спеціальності 201 Агрономія

_____ Євген СКРИЛЬНИК

Організація та проведення вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови здійснюється відповідно до Закону України від 01.07.2014 року № 1556-VII «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р., «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національному науковому центрі «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н.Соколовського», «Правил прийому до аспірантури Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» для здобуття наукового ступеня доктора філософії у 2022 році».

Вимоги до рівня знань вступника з іноземної мови відповідають рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема, англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

До аспірантури мають право вступати особи, які здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» або «магістр».

Вступники до аспірантури мають продемонструвати фундаментальний рівень сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетентність полягає у впевненому і правильному користуванні англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях, зокрема, у вмінні читати та анутовувати наукові тексти (першоджерела), слухати лекції, готувати доповіді, проводити презентації та семінари, дотримуючись параметрів комунікативно-стилістичної доцільності. Вступники мають вміти сприймати на слух різножанрові та різнопредметні аутентичні тексти та мати навички письмового відтворення основної інформації тексту чи відтворення детальної інформації у тестовому форматі.

Мовленнєва компетентність охоплює вміння чітко і послідовно викласти свою думку в заданій комунікативній ситуації, дотримуючись параметрів комунікативної відповідності й мовної правильності та реалізуючи певні типи тексту, що мають свою структуру і композицію, а саме: переказ, розповідь, опис, характеристика, рецензія, коментар.

Мовна компетентність передбачає володіння орфографічними, орфоепічними, фонетичними, лексичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної англійської мови.

Вступник повинен:

знати: обговорювати навчальні та пов'язані з напрямом підготовки питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником; готувати публічні виступи з низки великої кількості галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій

і дебатів; знаходити нову текстову, графічну, аудіо- та відеоінформацію, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; писати професійні тексти і документи іноземною мовою з низки галузевих питань; перекладати іншомовні професійні тексти рідною мовою, користуючись двомовними термінологічними словниками, електронними словниками та програмним забезпеченням перекладацького спрямування; вести усне монологічне та діалогічне спілкування у межах побутової, суспільно-політичної, загальноекономічної та фахової та наукової тематики.

вміти: використовуючи довідникову літературу, граматичний і лексичний матеріал, читати, розуміти, переказувати, анотувати текст, написаний іноземною мовою, спілкуватися іноземною мовою з співбесідником на ділові та соціально-побутові, науково-технічні теми.

СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступний іспит до аспірантури з іноземної мови складається з трьох завдань, які спрямовані на перевірку рівня сформованості функціональної, мовленнєвої та мовної компетенцій.

Завдання I.

Читання оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Обсяг тексту із розрахунку не менше, ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.

Завдання II. Читання оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу українською або іноземною мовою. Темп читання не менше, ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менше, ніж 900 друкованих знаків.

Завдання III. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів – 100 .

Максимальна кількість балів за частину I – 40 балів.

Максимальна кількість балів за частину II – 30 балів.

Максимальна кількість балів за частину III – 30 балів.

ВИМОГИ ДО НАВИЧОК ТА ВМІНЬ В МОВЛЕННЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать читання та аудіювання.

Читання

Вступник до аспірантури повинен вміти:

- виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до завдань кафедри іноземних мов і залежно від поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);
- читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю
- не менш, ніж 1200-1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки й умовиводи на основі переробки отриманої інформації.

Аудіювання

Вступник до аспірантури повинен розуміти:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких є нормативне;
- нормативне мовлення, яке здебільшого зустрічається в суспільному, професійному або академічному житті, і визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як зміст інформації.

Говоріння

Монологічне мовлення:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непідготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором.

Діалогічне мовлення:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т.ін.
- вміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін

інформацією/дискусією).

Переклад

Під час перекладу оригінального матеріалу вступник до аспірантури повинен уміти:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати повний та адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

ХАРАКТЕР НАВЧАЛЬНОГО МОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Правила читання

Для розвитку навичок і вмінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоєпії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Грамматичний мінімум

Грамматичний мінімум з англійської мови передбачає знання таких тем:

1. Речення. Порядок слів в англійському реченні.
2. Комунікативні типи речень. Розповідні, питальні та заперечні, питально-заперечні речення.
3. Типи питальних речень.
4. Іменник. Однина та множина іменників. Присвійний відмінок .
5. Артикль (a/an; the).
6. Займенник. Особові, присвійні, вказівні, питальні займенники. Неозначені займенники some, any, somebody, something , anybody, anything і заперечні займенники no, nobody, nothing. Кількісні займенники many, much , few, a few, little, a little. Неозначено-особовий займенник one. Підсилювальні та зворотні займенники.
7. Зворот there is , there are.
8. Слова - замітники.
9. Прикметник. Ступені порівняння.
10. Прислівник. Ступені порівняння.
11. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
12. Прийменник. Прийменники часу. Прийменники місця. Прийменники руху.
13. Безособові речення.
14. Дієслово. Допоміжні та смислові дієслова, дієслово-зв'язка.
15. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
16. Часова система англійського дієслова в активному стані :

17. Часова система англійського дієслова в пасивному стані:

18. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Ознаки модальності to be Infinitive, to have + Infinitive, ~should + Infinitive. Модальні дієслова з перфектним інфінітивом.

19. Узгодження часів.

20. Пряма та непряма мова.

21. Умовні речення.

22. Безособові форми дієслова. Дієприкметник. Інфінітив. Герундій.

23. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Ввідні дієслова (see, hear, know, want...) як ознаки тричленної дієслівної конструкції з інфінітивом і її значення. Ввідний елемент (is said, is known, seem...) як ознака суб'єктного інфінітивного звороту (He is said to arrive soon) і його значення.

Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Мінімум для оволодіння читанням передбачає подальшу автоматизацію вказаних явищ; основні випадки виразу модальності і використання форм умовного способу підмови даного фаху.

Граматичний мінімум з німецької мови передбачає знання таких тем:

Morphologie

1. Das Verb. Die Hilfsverben. Die schwachen Verben. Die starken Verben. Die Mischverben. Die Modalverben.

2. Das Partizip. Das Partizip I. Das Partizip II.

3. Die Zeitformen. Das Präsens Das Präterit um Das Perfekt Das Plusquamperfekt Das Futur I Das Futur II

4. Das Passiv

5. Das Stativ

6. Der Infinitiv

7. Der Imperativ

8. Der Konjunktiv

9. Das Substantiv. Deklination der Substantive. Die Bildung der Mehrzahl.

Der Artikel.

10. Das Adjektiv. Die Deklination der Adjektive. Die Steigerungsstufen der Adjektive

11. Das Pronomen. Personalpronomen. Das Reflexivpronomen sich. Possessivpronomen. Demonstrativpronomen. Fragepronomen. Relativpronomen. Das unpersönliche Pronomen es. Indefinitpronomen. Negativpronomen. Rezipropronomen.

Syntax

1. Der einfache Satz. Der Aussagesatz. Der Fragesatz.

2. Positive und negative Sätze.

3. Negative Pronomen und Adverbien.

4. Die Wortfolge in einem einfachen Satz.

5. Infinitivsatz

6. Der zusammengesetzte Satz. Die Satzreihe . Das Satzgefüge.
7. Der Text.
8. Direkte Rede.
9. Indirekte Rede.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає галузі знань «Державне управління».

У цей мінімум входить загальнонавчана термінологічна лексика за фахом, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі й який складається з:

- інтернаціональних слів, подібних за виразом і таких, що збігаються за змістом в українській та англійській мовах;
- відтворюваних похідних і складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей. Для роботи над літературою з фаху вступник також повинен знати найбільш уживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Усне мовлення

Граматичний мінімум

Для оволодіння вміннями і навичками усного мовлення граматичний мінімум передбачає:

- уміння висловити думку в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); ставити загальні і спеціальні питання, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень, у тому числі з модальними дієсловами *can, may, must*;

- висловлювати спонуку за допомогою спонукального способу, а також конструкції з дієсловом *let*;

- використовувати для опису конструкції *There is (There are)*. Ці граматичні структури мають бути відтворені вступником до аспірантури в мовленні на рівні автоматизму.

Для виразу думки в мовленні вступник до аспірантури повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників, безприменникового та применникового виразу граматичних стосунків, використання основи іменника в якості означення, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форм особових присвійних займенників, форм Present Past, Future Indefinite; Present Continuous, Present Perfect Active; Past Indefinite Passive.

Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану в Present Indefinite, інфінітивом у функції обставини, простою формою герундія, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин та умов дійсного способу.

Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і пов'язані зі спеціальністю вступника і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

Активний лексичний мінімум

Активний лексичний мінімум має складати не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

Список тем для співбесіди

1. Про себе. Біографія.
2. Мій навчальний заклад.
3. Моя спеціальність (освіта, дослідницька робота, наукова зацікавленість).
4. Україна. Природно-економічний потенціал.
5. Сільське господарство України.
6. Галузь науки, в рамках якої буде проводитися дослідження.
7. Досягнення української науки і техніки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анастасьєва О.А., Мокроменко О.В. English for Specific Purposes: Professional Topics. Методичні вказівки для аудиторної та самостійної роботи з формування навичок монологічного мовлення з курсу англійської мови за професійним спрямуванням для студентів денної та заочної форми навчання. Х.: ХНТУСГ, 2010. 24 с.

2. Емельянова Е.С. Контекстуальная обусловленность когнитивной семантики однословных номинаций в современной научной терминологии / Е.С. Емельянова. Языковая и речевая коммуникация в семиотическом, функциональном и дискурсивном аспектах: м-лы Международн. науч. конф. (Федер. гос. бюдж. образов. учреждение высш. проф. образования „Волгог. гос. ун-т”, Волгоград, 29 – 31 октября 2012). Волгоград: Изд-во Вол-Гу. 2012. С. 107–109.

4. Емельянова Е.С. Терминологические заимствования как отражение межкультурного взаимодействия в языке. Язык и межкультурная коммуникация : материалы Второй междунар. науч.-практ. конф. (Великий Новгород, 19 - 20 мая 2011) : в 2 т. Т. 1. Великий Новгород, 2011. С. 48-50.

5. Ємельянова Є.С. Проблеми перекладу наукової термінології споріднених мов// Проблеми вивчення і викладання російської мови та літератури в полікультурному просторі ХХІ століття (до 190річчя від дня народження Ф.М.Достоевського). Луцьк, 2012. С. 215– 220.

6. Ємельянова Є.С., Анастасьєва О.А. English for Specific Purposes: Going Sustainable. Методичні вказівки для аудиторної та самостійної роботи з курсу ділової англійської мови для студентів-магістрів денної та заочної форми навчання ННІ Технічного Сервісу та ННІ Механотроніки та Систем Менеджменту. Х.: ХНТУСГ, 2010. 40 с.

7. Ємельянова Є.С., Анастасьева О.А. Лексико-граматичні тести з англійської мови для аспірантів та здобувачів немовних ВНЗ. Х.: ХНТУСГ, 2013. 24 с.

8. Ємельянова Є.С., Анастасьева О.А., Скиданова Н.В. Тестові завдання для самоконтролю знань з англійської та французької мов для магістрів інженерних фахів вищих навчальних закладів аграрного профілю. Х.: ХНТУСГ, 2012. 32 с.

9. Ємельянова Є.С., Жук Л.Я. Business communication. Навчально-методичний посібник для студентів та магістрів ВНЗ інженерного профілю. Х.: ХНТУСГ, 2009. 28 с.

10. Ємельянова Є.С., Жук Л.Я. Writing summaries: навчально-методичний посібник для студентів, магістрів та аспірантів денної, заочної та дистанційної форм навчання вищих навчальних закладів. Х.: ХНТУСГ, 2011. 48 с.

11. Ємельянова Є.С., Жук Л.Я. Англійська мова: методичні рекомендації та практичні завдання для активації навичок монологічного мовлення студентів інженерних фахів аграрного профілю. Х.: ХНТУСГ, 2012. 24 с.

12. Ємельянова Є.С., Жук Л.Я. Towards Sustainable Environment: методичні рекомендації та практичні завдання для професійно-орієнтованого читання для студентів інженерних фахів аграрного профілю. Х.: ХНТУСГ, 2012. 28 с.

13. Ємельянова Є.С., Жук Л.Я., Говердовський В.І. Culture of Academic presentation. Навчально-методичний посібник для студентів та магістрів ВНЗ інженерного профілю. Х.: ХНТУСГ, 2009. 25 с.

14. Ємельянова Є.С., Мокроменко О.В. English for Specific Purposes: Навчально-методичні вказівки та завдання з англійської мови для аудиторної та самостійної роботи магістрантів і аспірантів вищих навчальних закладів аграрного профілю. Х.:ХНТУСГ, 2012. 28с.

15. Ємельянова Є.С., Мокроменко О.В. English for specific purposes: Topics Методичні вказівки для аудиторної та самостійної роботи з формування навичок монологічного мовлення з курсу іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів денної та заочної форми навчання. Х.: ХНТУСГ, 2013. 24с.

16. Ємельянова Є.С., Мокроменко О.В English for specific purposes: Сучасна сільськогосподарська техніка. Навчально-методичні вказівки для самостійної роботи для розвитку навичок письмового мовлення, читання професійно спрямованих текстів з курсу іноземної мови для студентів та магістрантів інженерних фахів ВНЗ аграрного профілю. Х.:ХНТУСГ, 2013. 30с.

17. Ємельянова Є.С., Мокроменко О.В. Professional English at Agrarian Technical University: Навчально-методичний посібник з професійно-орієнтованого читання для студентів і магістрів інженерних фахів ВНЗ аграрного профілю. Х.: ХНТУСГ, 2014. 32с.

18. Ємельянова Є.С., Семененко Л.О. Some Facts about Agriculture. Методичні вказівки та завдання з англійської мови для аудиторної та самостійної роботи магістрантів і аспірантів. Х.: ХНТУСГ, 2011. 36 с.

20. Жук Л.Я. *Dialogues on Diversity*: навч. посібник. Харків, 2009. 224 с.
21. Жук Л.Я. *Creative and Analytical Writing*: навчальний посібник для магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів. Х.: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2011. 42 с.
22. Жук Л.Я. Довідковий і практичний курс граматики англійської мови для студентів, магістрів та аспірантів: навч. посібник. Х.: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2011. 84 с.
23. Жук Л.Я. *Tests for Academic Reading*: навчально-методичний посібник для студентів, магістрів денної, заочної та дистанційної освіти інженерних фахів аграрного профілю: Харків: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2013. 24 с.
24. Жук Л.Я., Ємельянова Є.С. *Research writing*: навчальний посібник для студентів, магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів. Х.: ХНТУСГ, 2011. 56 с.
25. Жук Л.Я., Ємельянова Є.С., Ільєнко О.Л. *Academic and Professional Communication*: навч. посібник для студентів, магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів. Х.: „Міськдрук”, 2011. 268 с.
26. Термінологія і професійна комунікативна культура фахівців аграрної сфери: монографія / [Ємельянова Є.С., Амеліна С.М., Жук Л.Я.; під заг.ред. Є.С.Ємельянової]. Харків, 2013. 294 с.